

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 201 «Агрономія»

Допускається до захисту
Зав. кафедри технологій в
рослинництві та захисту рослин
доцент _____ Панченко Т.В.
«24» жовтня 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ БУЛЬБ КАРТОПЛІ
ЗА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ В
УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ**

Виконав Олексієнко Юрій Павлович _____

Керівник доцент Федорук Ю.В. _____

Я, Олексієнко Юрій Павлович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Агробіотехнологічний факультет
Спеціальність: 201 «Агрономія»

Затверджую
Гарант ОП «201» «Агрономія»
професор _____ Грабовський М.Б.
« 24 » _____ жовтня _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувача
Олексієнка Юрія Павловича
Тема: «ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ БУЛЬБ
КАРТОПЛІ ЗА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ АГРОТЕХНІЧНИХ
ПРИЙОМІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ»

Затверджено наказом № 78/З від 4.04.2024

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «24» жовтня 2024 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі.

Вихідні дані:

- місце проведення досліджень (характеристика господарства, ґрунтово кліматичні умови);
- метеорологічні умови в роки проведення досліджень;
- матеріал та методика проведення досліджень;
- технологія вирощування культури в досліді.

У відповідності до визначеної мети роботи і відповідно для виконання поставлених завдань розробити схему досліду, підібрати відповідні методи і методики досліджень, сформулювати огляд літературних джерел з обраного напрямку досліджень, охарактеризувати погодні умови в роки досліджень, провести фенологічні спостереження за рослинами, здійснити біометричні вимірювання, обрахунки, аналіз отриманих даних, на цій основі зробити висновки, дати рекомендації виробництву, скласти список літератури, яка використана для аналізу стану вивченості цього питання, обрахувати достовірність приростів урожайності за допомогою прийнятих методик.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	до 21.10.2024	Виконано
Методична частина	до 24.10.2024	Виконано
Дослідницька частина	до 21.10.2024	Виконано
Оформлення роботи	до 24.10.2024	Виконано
Перевірка на плагіат	до 21.10.2024	Виконано
Подання на рецензування	до 24.10.2024	Виконано
Попередній розгляд на кафедрі	21.10.2024	Виконано

Керівник кваліфікаційної роботи _____ доцент Федорук Ю.В.

Здобувач _____ Олексієнко Ю.П.

Дата отримання завдання «20» вересня 2022 р.

РЕФЕРАТ

Олексієнко Ю.П. «ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ БУЛЬБ КАРТОПЛІ ЗА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ»

Досліджено і оптимізовано складові елементи технології вирощування культури, що забезпечує формування високої продуктивності та поліпшення якісних показників отриманої продукції.

Використано теоретичні (теорії, гіпотези) та емпіричні (експерименти, наукові дослідження, спостереження, вимірювання тощо) наукові методи досліджень.

Визначено і вивчено особливості росту, розвитку та продуктивності культури залежно від елементів технології вирощування.

Зроблено висновки, що за беззмінного вирощування картоплі у рослин сортів Повінь та Серпанок змінюється габітус куща: зменшуються площа листкового апарата, кількість стебел і їхня висота, кількість бульб і їхня маса, що призводить до виродження картоплі, втрати нею здатності накопичувати повноцінний урожай бульб.

Визначена більш висока врожайність сорту Серпанок у всі роки досліджень. В середньому по всіх варіантах вона склала 277 ц/га, що вище у порівнянні з сортом Повінь на 17 ц/га або на 6%.

Спостерігається підвищення врожайності бульб, за розміщення картоплі після стерньових попередників яка в середньому становила 278-299 ц/га, що на 17-23% більше, ніж за беззмінного вирощування її впродовж двох років.

Одержані результати можуть бути використані у виробництві будь яких господарств, що знаходяться у зоні Лісостепу України.

Кваліфікаційна робота магістра містить 57 сторінок, 12 таблиць, список використаних джерел із 30 найменувань, 2 додатків.

Ключові слова: висота рослин, густота стояння, площа листкового апарату, продуктивність фотосинтезу, врожайність, структура урожайності.

ABSTRACT

Oleksienko Yu.P. "FEATURES OF THE FORMATION OF THE YIELD OF POTATOES USING DIFFERENT AGROTECHNICAL TECHNIQUES IN THE CONDITIONS OF THE FOREST STEPPE OF UKRAINE"

The components of the culture cultivation technology have been explored and optimized, which ensures the formation of high productivity and improvement of the qualitative indices of the obtained products.

Theoretical methods (theories, hypotheses) and empirical (experiments, scientific researches, observations, measurements, etc.) are used. Scientific methods of research.

The features of growth, development and productivity of culture depending on elements of cultivation technology are determined and studied.

The conclusion is made that for the unaltered growth of potatoes in plants of the Flood and Serpank varieties the habit of the bush changes: the area of the puffer machine decreases, the number of stems and their height, the number of tubers and their mass, which leads to the degeneration of potatoes, the loss of its ability to accumulate a full crop of tubers.

The higher yield of the Syrpanok variety has been determined in all years of research. On average, in all variants it was 277 c / ha, which is higher compared to the Flood Class at 17 c / ha or 6%.

There is an increase in the yield of tubers, for the placement of potatoes after sterner predecessors, which averaged 278-299 c / ha, which is 17-23% more than the unaltered growth of it for two years.

The obtained results can be used in the production of any farms located in the forest-steppe zone of Ukraine.

Master's qualifying paper contains 57 pages, 12 tables, list of used sources of 30 titles, 2 applications.

Key words: plant height, standing density, leaf area, productivity of photosynthesis, yield, yield structure.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко П.І. Біологічна та екологічна роль сівозміни в землеробстві. – К.: Знання, 1990. – 48 с.
2. Бойко П.І. Сівозміни в сучасному землеробстві України // Вісник аграрної науки. – 1998.– № 10. – С. 15–19.
3. Вишневський В.А., Музика Т.Г. Вплив попередників та удобрення на врожай, якість бульб картоплі на легких дерново-опідзолених ґрунтах Полісся // Картоплярство. – К.: Урожай. – 1972. – Вип. 3. – С. 52–55.
4. Вишневський В.А., Музика Т.Г., Денський М.В. Вирощування картоплі в сівозміні і в монокультурі на піщаних ґрунтах Полісся // Картоплярство. – К.: Урожай. – 1976. – Вип. 6. – С. 38–41.
5. Воробьев С.А. Севообороты интенсивного земледелия. – М.: Колос, 1979. – 368 с.
6. Гринник Г.В. Продуктивність пшениці озимої залежно від попередників і рівня живлення в умовах Полісся // Вісник аграр. науки. – К., 2001. – Вип. 7. – С. 13–14.
7. Злобін Ю.А., Кочубей М.В. Загальна екологія: Навчальний посібник. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2003. – 416 с.
8. Зубенко В.Ф., Барштейн Л.А. та ін. Сівозміни Лісостепу // Сівозміни – основа інтенсифікації землеробства. – К.: Урожай, 1985. – С.128–173.
9. Іляшенко А.П. Удобрення картоплі // Основи хімізації землеробства. – К.: Урожай, 1964.
10. Каліцький П.Ф. Удобрення картоплі при монокультурі // Картоплярство. – К.: Аграрна наука. – 1997. – Вип. 27. – С. 194–199.
11. Кононученко В.В. Наукове забезпечення галузі картоплярства // Картоплярство. – К.: НОРА-ПРІН. – 2000. – Вип. 30. – С. 3–10.
12. Методичні рекомендації щодо проведення досліджень з картоплею / За ред. В.В. Кононученка та ін. – Немішаєве, 2002. – 184 с.
13. Молоцький М.Я. Проблеми картоплярства. – Біла Церква, 1996.

14. Раціональні сівозміни в сучасному землеробстві / І.Д. Примак, В.Г.Рошко, Г.І. Демидась та ін.; За ред. І.Д. Примака. – Біла Церква, 2003. – 384 с.

15. Теслюк П.С., Молоцький М.Я., Власенко М.Ю. Насінництво картоплі. – Біла Церква, 2000. – 200 с.

16. Федорук Ю.В., Молоцький М.Я. Вплив попередника та добрив на ріст і розвиток різних сортів картоплі в умовах правобережного Лісостепу України // Картоплярство. – К.: Аграрна наука. – 2003. – Вип. 32. – С. 151–158.

17. Федорук Ю.В., Молоцький М.Я. Вплив сівозміни і сидератних добрив на урожайність картоплі в умовах правобережного Лісостепу України // Аграрні вісті – Біла Церква. – 2003. – № 4. – С. 4–6.

18. Федорук Ю.В., Молоцький М.Я. Інтенсивність росту та розвитку рослин картоплі під впливом сидеральних добрив // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун – ту. – Біла Церква, 2003. – Вип. 26. – С. 117–128.

19. Федорук Ю.В. Зміна біохімічного складу бульб за використання зелених добрив при беззмінному вирощуванні картоплі та в сівозміні // Аграрні вісті – Біла Церква. – 2005. – № 1. – С. 10–14.

20. Федорук Ю.В., Молоцький М.Я. Зміна біохімічного складу бульб картоплі залежно від сорту та добрив в умовах Центрального Лісостепу України // Картоплярство. – К.: Аграрна наука. – 2008. – Вип. 37. – С. 194–212.

21. Федорук Ю.В. Продуктивність різних сортів картоплі залежно від умов вирощування в зоні правобережного Лісостепу України // Матеріали Всеукраїнської конференції молодих вчених. – Умань: УДАУ. – 2004. – С. 63–65.

22. Федорук Ю.В. Роль сидератних добрив у підвищенні врожайності картоплі // Збірник матеріалів 4-ї Міжвузівської науково-практичної конференції аспірантів. – Вінниця: ОЦ ВДАУ. – 2004. – С. 44–46.

23. Федорук Ю.В. Урожайність картоплі за комплексного застосування добрив і регуляторів росту рослин в умовах центрального Лісостепу України // матеріали науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів і

докторантів, – Біла Церква, 14 травня 2009 р. Випуск №4 <http://tezy.btsai.edu.ua/>

24. Худин Г.Я., Драч Ю.О., Решетник Л.С. Вплив тривалого застосування добрив у сівоzmіні на врожай та якість картоплі // Картоплярство. – К.: Урожай, 1975. – Вип. 6. – С. 59–63.

25. Шикула М.К. Концепція ґрунтозахисного біологічного землеробства в Україні // Ґрунтозахисна біологічна система землеробства в Україні. – К.: НАУ, 2000. – С. 23–50.

26. Шикула М.К., Рідейн Н.М., Майстренко В.Г., Глущенко О.Є. Покращення агрофізичних властивостей ґрунтів застосуванням технологій біологічного землеробства // Збірник наукових праць УДАУ. – Умань, 2003. – С. 777–784.

27. Шульга Г.Г., Кочура В.Д. Продуктивність зернокартопляних сівоzmінів в умовах Полісся України // Картоплярство. – К.: Урожай, 1971. – Вип. 2. – С. 87–89.

28. Шербаков В., Мішин С., Бакума А. Поговоримо про гірчицю // Пропозиція. – 2001. – № 2. – С. 14–15.

29. Юркевич Є.О., Патик С.М., Дядько І.І. Короткоротаційні польові сівоzmіни в умовах північного Степу України // Збірник наукових праць УДАУ. – Умань, 2003. – С. 577–580.

30. Rowerry R., Anderson G. The profitability of continuous potatoes versus rotations including potatoes and other cash crops – Amer. Potato., 1983, 60. – P. 503–510.